

Laat het goede groeien

Spanning & samenwerking

**in Brabantse kwetsbare
gebieden**

Jenneke van Vliet

31 okt 2023

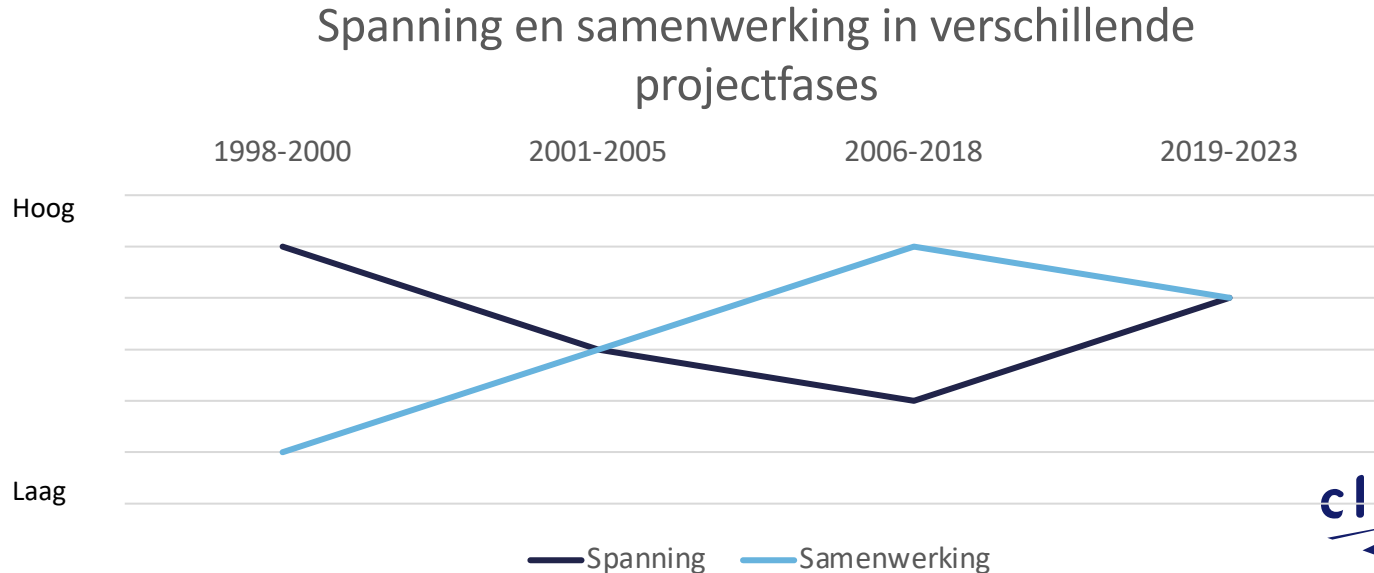

Schoon Water voor Brabant

- Provincie, drinkwaterbedrijf, waterschappen en ZLTO/Cumela
- Doel: beperken emissies gewasbeschermingsmiddelen naar bronnen voor drinkwater
- Resultaat: gemiddeld 60-70% afname belasting grondwater maar doel nog niet (blijvend) bereikt

Schoon Water voor Brabant

- Langlopend 'programma' met blijvende én nieuwe uitdagingen

Vragen in workshop:

- Wat kan je bereiken met samenwerking en vrijwilligheid?
- Welke (nieuwe) weerstanden komen we tegen?
- Wat proberen we te doen om die te verminderen?
- Wat zouden provincies kunnen doen om weerstand te verminderen?

Bereikt met samenwerking en vrijwilligheid:

- Daling van grondwaterbelasting in Brabant
- Olievlekwerking: naar landelijk verbod publieke ruimte!
- Bewustzijn over belang waterkwaliteit verhoogd ... leidt bij kleine groep tot actie
- Wakker schudden 'dit komt op je af'... zachtere landing van wetgeving?
- Vertrouwen ... maar steeds opnieuw aandacht nodig

Externe factoren

Wind mee:

- Eisen gewasbescherming uit supermarkt
- Landelijke wettelijke bepalingen

Wind tegen:

- Nieuwe middelen met hoog uitspoelingsprofiel
- Stikstofcrisis
- Klem zitten in slecht verdienmodel

Schaalvergroting van bedrijven (+/-)

Kennisoverdracht?

- Boer van nu:
 - hoog opgeleid, gespecialiseerd en met jarenlange praktische ervaring
- Je komt zelden met iets nieuws:
 - Er is nog veel onduidelijk over wat de beste oplossing is
 - Gaat om samen vragen stellen
 - (Experimenteer)-ruimte zoeken binnen kleine marges
 - Ervaringen delen van andere boeren
 - Maatwerk oplossing: (hoe) kan het binnen mijn bedrijf?

Kennisoverdracht?

- Je weet het, dus je doet het?
- Gaat over weerstanden en waarden:
 - Mens is/handelt niet altijd rationeel
- Gaat ook over reële negatieve prikkels:
 - Kosten, risico's en onduidelijkheid
 - Publieke goederen waar boer voor op moet draaien

Welke weerstanden komen we tegen?

Weerstanden

Reactance

Autonomie

Scepticism

Zekerheid

Inertia

Energie

Tegen de bron

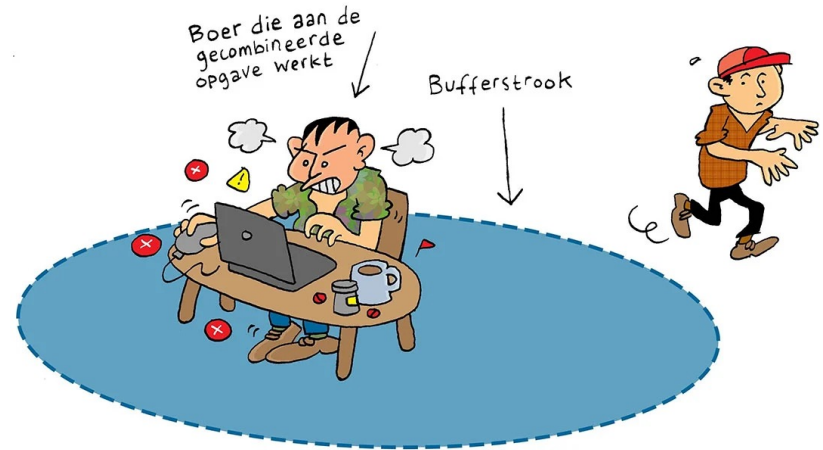
Reactance

Autonomie

- CLM als vertegenwoordiger van overheid
- Onbetrouwbaar gebleken
- Weer iemand die mij komt vertellen wat ik moet doen terwijl...
 - ... ik nog heel wat appeltjes met ze te schillen heb
 - ... die niets weet van de boerenpraktijk
 - ... de boeren altijd aan de beurt zijn

Hoe gaan we om met reactance?

- Herdefiniering van relatie of onderwerp:
 - maatschappelijke taak?
- Erkennen van weerstand
- Minimaliseren van het verzoek
- "You are free"
- Altercasting

- Soms blijft de deur dicht

Sceptisim

- Kritisch, twijfel
- Ja maar...
- Ben je aan t discussiëren over inhoud of is er iets anders aan de hand?
- Gericht op verandering of op zelf?

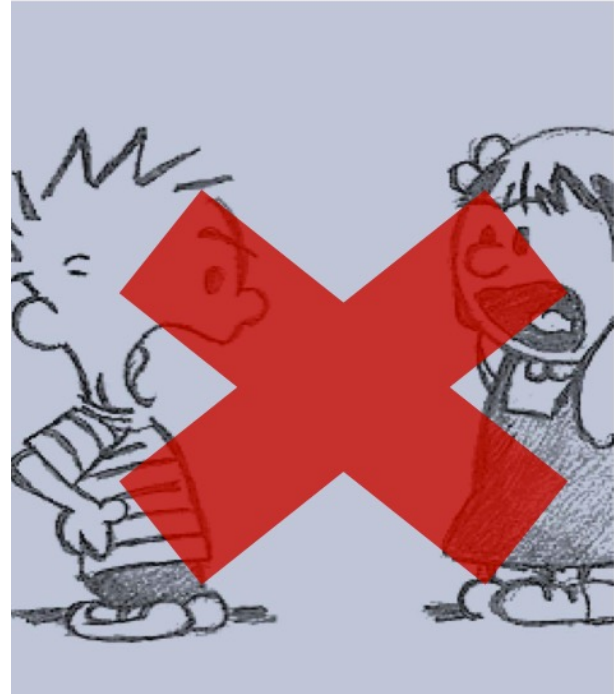

Scepticism

Zekerheid

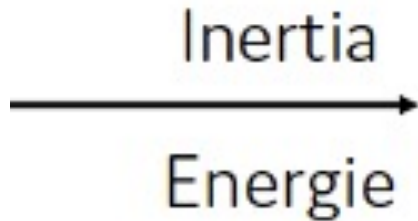
Hoe gaan we om met scepsis?

- Ja maar...
- “Kan ik dit er eigenlijk wel bij hebben”
- Looking ahead
- Zelfovertuiging
- “Kan ik het risico nemen”
- Garanties
- Social proof

- Ontbreken van actie, waar de intentie er wel is
- Maak het makkelijk en concreet
- Implementatie-intenties

Wat kunnen provincies doen?

- Voorbeeld van erfemissie: Leg ik een wasplaats voor mijn spuit aan?
- Dure niet-productieve investering
- Kennis is er maar ook escape:
- 'Pakket':
 - Helderheid beleid
 - Voorgenomen handhaving
 - Subsidie?
 - Ondersteuning op maat

